

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą od wiersza drobnego (petit) po 8 cent., za każde następne „ 5 „ i należytość stepową 30 „ za każdorazowe umieszczenie.

AFISZ

TEATRALNY.

Wychodzi w Krakowie 4 razy w tygodniu w dniu przedstawienia teatralnego.

Cena prenumeraty miesięcznie 50 c.

Numer pojedynczy kosztuje 5 c.

Prenumeratę przyjmuje Administracja Drukarni „Czasu“, kasa teatralna i księgarnia J. Czecha.

Kraków, dnia 2 Marca.

Do biblioteki Zarządu nadesłano tłumaczenie *Świętoszka* Moliera p. Podwysockiego. *Świętoszek* ma być wystawiony jeszcze przed świętami na drugi benefis reżysera sceny tu-tejszej p. Rychtera.

— P. Walery Rzewuski wykonał już trzy postacie *Konfederatów Barskich* na scenie krakowskiej: *Ojca Marka*, *Pułaskiego* i *Hrabinę*. Fotografie te wystawione są za oknem w księgarni p. Friedleina. Pan Rzewuski kończy obecnie *Jenerała* i *Doktora*. Można nabywać owe fotografie pojedynczo, lub też wszystkie razem. Fotografia pani Hoffman w *Beatryx Cenci* Słowackiego, będzie także niebawem ukończoną. Podobno ma być ona także olejno wymalowana.

— Teatr amatorski, o którym wspomnieliśmy, już odegranym został wczoraj. Słyszymy, że *Ufność bez granic* ma być także odegrana przez artystów naszego teatru.

— Jutro w niedzielę, po dłuższej przerwie, operetka komiczna *Dziesięć Cór*. Pani Dworzak po raz pierwszy wystąpi w roli subretki.

TEATRA ZAGRANICZNE.

Wiedeń. Słychać, że pewna próznia grozi operze. Panna Wildhack i Mauthner, zachęczone korzystnymi obietnicami, postanowiły przenieść się do Berlina. W zamian ma niebawem wystąpić panna Giro, pierwsza tancerka w Medyolanie.

— W tym tygodniu pogłoska o śmierci pana Karola Treumanna, ulubionego komika publiczności wiedeńskiej, rozeszła się po Wiedniu lotem błyskawicy. Na szczęście pogłoska jest fałszywą. Pan Treumann jest istotnie chory, doktorowie jednak nie opuścili go i mają zupełną nadzieję ocalenia.

— Dramat Lessinga, p. t. „Miss Sara Sampson“ przedstawiony został w ostatnim tygodniu po raz pierwszy w Dreźnie. Publiczność wyszła najzupełniej zadowolona tém literacko-artystycznym przedstawieniem.

— Teatr Fryderyka Wilhelma w Berlinie przedstawił w tych dniach dwie nowe rzeczy. Pierwszą był „Kwartet“ Juliusza Rosena, bardzo sympatycznie przyjęty; drugą była tegoż autora operetka, p. t. „Marquis Carotage“, która jeszcze więcej podniosła wrażenie przedstawienia i upewniła o prawdziwym talencie autora.

— Teatr królewski w Gera, przedstawił w końcu zeszłego tygodnia komedję w 4 aktach, p. t. „Schlittenrecht“.

— W Monachium dramat Öhlenschlägera p. t. „Yrza“ został przyjętym z prawdziwym zapalem.

— „Emilia Galeotti“ Lessinga obchodzi w tych dniach stuletni jubileusz.

— Komedya p. t. „Beethoven“ przedstawioną jest obecnie w Medyolanie z wielkiem powodzeniem. Charaktery téj sztuki, jak nam donosi „Lombardia“, są głęboko wystudowanymi typami z niemieckiego świata. Autorem jest rodowity Włoch, nazwiskiem Cossa.

— W hamburskim teatrze dają od niejakiego czasu operetkę Mohra, p. t. „Der Vetter aus Bremen“.

— Pani Mallinger podpisała kontrakt u impresaria Polini; pobierać będzie rocznie 70,000 franków.

ROZMAITOŚCI.

— Do Warszawy ma przybyć orkiestra wiedeńska, złożona z samych dam. Ujrzy więc Warszawa i damy z trąbami.

Kilka słów o dramacie historycznym Szekspira p. t. „Król Jan“.

(napisał Marzyński).

Zadnego z autorów dramatycznych utworów, nieulegały takim kolejom dziwnym, jak utwory Szekspira, tego najgłębszego myśliciela, najwięcej znającego ludzkie serce człowieka.

Począwszy od ukazania się ich na scenie, aż do niedawnych czasów, arcytwory tego arcy mistrza, były na przemian wygwizdywane lub oklaskiwane przez publiczność, potępiane i uwielbiane przez krytyków. Dziś imię Szekspira cieszy się już ustalonym należnym uznaniem, a ukazanie się na scenie któregośkolwiek z dzieł jego, sprówdza zawsze i wszędzie tłumy publiczności i zajęcie ogółu.

Przedstawienie „Króla Jana“ na naszej scenie, pobudziło nas do napisania słów kilku o tym dramacie, a gdy szczupłe ramy afisza niepozwalają na zbyt obszerne traktowanie przedmiotu, ograniczyć się musimy na samem historycznem przedstawieniu przedmiotu i przytoczeniu kilku uwag, poczerpniętych z licznych komentatorów Szekspira, li-tylko co do głównych postaci dramatu.

Jak we wszystkich prawie Szekspirowskich tragediach, tak i w téj trudno dopatrzeć się ścisłości historycznej prawdy. Główne wprawdzie postaci wychodzą tak, jak ich nam przedstawiła historia, rysy zostają też same, lecz fakta znajdujemy dziwnie poplątane i niezgodne z prawdą. Szekspirowi bowiem niechodziło tyle o ową prawdę, ile o przedstawienie we właściwym świetle epoki

czasu i jój przedstawicieli, o scharakteryzowanie ogólnoludzkie typów ze wszystkimi przejawami ich natury.

Tragedya jego p. t. „Król Jan“, osnutą została według wszelkiego prawdopodobieństwa na sztuce wyszłej w 1591 roku i zatytułowanej „The Troublesome Reigne of John King of England“, ani swą treścią, ani układem nieodpowiadającą sztuce Szekspira, a której, to niesłusznie autorstwo niektórzy z krytyków niemieckich przypisują jemu. „Król Jan“, tak jak i inne dramata historyczne Szekspira, odznacza się wyższymi wspomnionymi przymiotami, lecz także prawdy historycznej nie ma na względzie.

Rzecz tu idzie o małego Artura Plantageneta, syna Godfryda, a brata Ryszarda Lwieserce.

Historya tak nam te fakta przedstawia:

W roku 1190 Ryszard Lwieserce, powodowany brakiem pieniędzy w swym skarbie, zaręczył Artura z Blanką, córką króla sycylijskiego Tankreda, za co ten ostatni wypłacił mu niby tytułem posagu 20,000 złotych uncyj, Ryszard zaś w zamian za to, ponieważ był bezdzietnym, w kontrakcie ślubnym uznaje Artura swym prawym bratanikiem i dziedzicem angielskiej korony. Lecz gdy w roku 1199 Ryszard umiera, Jan, młodszy brat Godfryda, ojca Artura, ogłasza testament jakoby napisany ręką Ryszarda, w którym ten ustanawia go swoim następcą. Po ogłoszeniu testamentu, panowie i dostojnicy państwa zebrawszy się w Northampton i narzuciwszy pewne dogodne dla siebie warunki Janowi, ogłaszają go królem i koronują w Westminsterze.

Tymczasem stronicy Artura a mianowicie prowincje Maine, Touraine i Anjou ogłosili go ze swej strony w Angers królem Konstancya, matka Artura, chcąc utwierdzić

na tronie syna, obiecuje w jego imieniu Filipowi Augustowi hołd nie tylko z samej Bretanii, z tytułu której Artur dawno już był lennikiem Francji, lecz nawet z prowincji wszystkich — które obecnie ogłosiły się za nim.

Po złożeniu przez Artura przysięgi w Le Mans, Filip dla trzymania w ciągłej zależności od siebie Jana, zabiera z sobą młodego Artura do Paryża i od tego czasu datują się wszystkie bezustanne zatargi i wojny między królami obydwu narodów.

Zawarty w 1200 roku traktat, mocą którego opieka nad Arturem powierzona została Filipowi — trwa tylko lat dwa, gdyż Jan porwawszy żonę hrabiemu de la Marche i ożeniwszy się z nią, pomimo tego, że pierwsza żona jego Askania dotąd żyła oburzył na siebie całą prowincję Akwitanię — która natychmiast powstała. — Filip ze swej znow strony podburza powstańców i wysyła im na pomoc Artura, który z nielicznym wojskiem zdobywa Mirabeau niedaleko Poitiers, gdzie przebywała matka Jana. Jan dowiedziawszy się o niebezpieczeństwie matki, pospiesza do Mirabeau, oswabdza ją. Artura zaś schwytawszy, osadza w zamku Falaise a następnie przeprowadza do Rouen, gdzie wedle niektórych kronikarzy miał życie zakończyć. — Zerwanie stosunków między papieżem a Janem w roku 1207. — Pandulf wysłany zostaje w celu podburzenia Filipa w 1211, a wyprawa Delfina Ludwika przypada w roku śmierci Jana.

Taka mniej więcej treść historyczna na której Szekspir osnuł swój dramat popatrzmy teraz, jak odstąpił od prawdy historycznej, i jak przedstawił główne postaci.

(D. n.)

Z zawieszeniem abonamentu.

Nr. porządkowy 75.

TEATR KRAKOWSKI.

W Sobotę dnia 2^{go} Marca 1872 r.

Na dochód:

Marceliny Ekerowej

Po-raz pierwszy:

Tragedya w 5 aktach przez Williama Szekspira, przekład Stanisława Koźmiana.

KRÓL JANA (King John).

OSOBY:

Król Jan — — — — —	Pan Ładnowski Bol.	Filip, król francuzki — — —	Pan Skąpski.
Książę Henryk, syn Króla Jana, późniejszy Henryk III — — —	Panna May.	Ludwik, Delfin — — — — —	Pan Terenkoczy.
Artur, książę Bretanii, syn Godfryda, ostatniego księcia Bretanii a starszego brata Króla Jana	Panna Urbanowicz.	Arcyksiążę austriacki — — —	Pan Eker.
Wilhelm Marshal, hrabia Pembrok	Pan Ładnowski A.	Kardynał Pandulf, legat papieżki	Pan Lidke.
Wilhelm Longsword, hrabia Solsbury	Pan Holtzman.	Chatillon, poseł francuzki do Króla Jana — — — — —	Pan Marzeński
Hubert de Brugh, szambelan królewski — — — — —	Pan Zboiński.	Eleonora, wdowa po królu Henryku II, matka Króla Jana — — —	Pani Wolska.
Robert Folkonbridge, syn sir Roberta Folkonbridgeo — — —	Pan Fiszer.	Konstancya, matka Artura — — —	Pani Hoffman.
Filip Folkonbridge, brat przyrodni Roberta, bękart króla Ryszarda I. — — — — —	Pan Benda.	Blanka, córka Alfonsa, króla Kastylii, siostrzenica Króla Jana	Panna Bendówna.
Piotr z Pomfret, prorok — — —	Pan Siedlecki.	Lady Folkonbridge, matka bękarty i Roberta Folkonbridge — — —	Pani Ekerowa.
Panowie, —	Obywatele miasta Angers, —	Posłaniec — — — — —	Pan Bogucki.
		Szeryf — — — — —	Pan Glikson.
		Oficer — — — — —	Pan Pichor.
			Żołnierze i inni przyboczni sładzy.

Scena częścią w Anglii, częścią we Francyi.

Biletów dostać można w Piątek w gmachu teatralnym na drugim piętrze, a w dzień przedstawienia w kasie teatralnej.

Początek o godzinie 7.

Reżyser J. Rychter.